



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadräginta Sermones

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo XI. Die Lunæ post secundam Dominicam. Error eximitur temerariis illis, qui pœnitentiam usque in mortis articulum differunt, ne ullus illorum tandem numerari debeat inter peccatores delusos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

*dius ? Sed nulla me arma ab optata patria arcebunt ; tu ferri horrorem in aurum, mucronem in radios, aciem in ferum commutabis. Non sunt condigna*  
*passiones hujus temporis ad futuram gloriam, qua revelabitur in nobis ! in nobis, inquam, quia futura gloria non erit extra nos, sicut vana mundi gloria, sed intra nos : Revelabitur in nobis. Te igitur diu noctuque suspirabo, cum*

*Rom. 8.  
28.*

*mihî necdum te frui liceat ; Tibi mentem meam dedico : tibi cor depono, & animam consecro. O me fortunatum, si me recipias ; quod si illud inpetrare necdum possum, lubens quidem acquilcam in loco peregrinationis mee, non alio tamen fine, quam ut omnibus innotescat, DEUM verè dixisti per Isaiam, Electi mei non laborabunt frustra.*

## SERMO UNDECIMUS

DIE LUNÆ POST SECUNDAM DOMINICAM.

*Quæretis me, & in peccato vestro moriemini. Ioan. 8.*

I.



Ntiqui moris est, ut cum mutæ pacis fœdera tractantur, offendenti munus sit, eam petere ab offenso, non verò offensi, ut offerat offenti. Ita Benadad Rex Syriæ, cum Achabo Israëlîs Regi reconciliari desideraret, quem motis prius in ipsum armis irritaverat, Procerum suorum nonnullos misit, qui sacco induti, & cinete caput aspersi ad pedes offensi Principis se abjecerunt, & Regis sui nomine veniam supplices poposcerunt. Diverso prorsus modo vobiscum hodie agi video, Auditores : dicite enim, num DEUS vos, an vos DEUM offendistis ? extra dubium est, vos esse, qui frequentibus illum injuriis læsistis, nec perfunctoriè

tantum, sed multifariam, cogitatis vobis & opere : rationi ergo consentaneum foret, primos vos, missis caduceatoribus concordie fœdera rogare. Sed ecce Deus ipse me, licet indignissimum suum Ministrum, ad hoc negotium vobiscum tractandum ablegat, qui verò ille reus, vos læsi essetis : dumque vestram hîc frequentiam, vestrum fervorem, & pœnitentis animi signum confidero, omnino mihi persuadeo, vos ad pacem cum DEO ineundam esse paratos, eamque conclusam jam esse : quia tamen contumaces & obstinati deesse nunquam solent, qui opportunas reconciliationis occasiones negligunt, ac negotium istud temerariè procrastinare audent, ideo ex Christi imperio dedocere vos jubetis errorem hunc gravissimum, ac palam denun-



denuntiare, quod, si pacem à se modo oblatam repudiatis, Ipse quoque repudiaturus sit à vobis offerendam: *Quæris me, & in peccato vestro moriemini!* Necdum vos terret, ò peccatores, tam formidabilis sententiæ fulmen? *In peccato vestro moriemini:* audistis? *in peccato vestro moriemini.* Adhuc malè sani creditis, nullum esse in mora periculum? non esse opus bene vivere, sed fatis esse piè mori? O mentem delusam? ò casta consilia, & fatua decreta! unde enim piam mortem temerarii vobis audetis promittere, si is à quo illa unice dependet, disertis ac minimè obsecris verbis protestetur, ac neget, vos piè morituros, sed peccatis vestris immorituros? *in peccato vestro moriemini!* Verùm, ne fortè existimetis, me minis solum vanisque terroribus terrere vos velle, statui, non adhortari vos hodie, sed vestrum tantum consilium exquirere. Proponam vobis igitur anceps salutis vestræ negotium, illudque distinctè examinabo: si vos illud prudenter negligi aut differri posse censebitis, tum enimverò nullos ego deinceps stimulos ad illud accelerandum admovebo. Si verò errorem vestrum clarè deprehenderit, poteritisne mihi indignari, si cum omni vos reverentia adhorter, aut supplex potius exorem, ut omni studio in vitæ vestræ emendationem incumbatis, ne serò cum Phrygibus sapiatis, vestrumque errorem frustra aliquando deplorare cogamini. Attentos igitur animos tantisper mihi commodate.

II. Sed antequam pedem porrò promoveam, edicite: quis unquam

mortalium fuit, qui, cum imminens corporis periculum evadere quamprimum possit, sponte tamen in illo hærete decernat? quis unquam, cum se vinculis facile expedire & rumpere compedes possit, fugam differt? quis unquam, cum nullo negotio malignam viscerum pestem fugare possit, curam omittit? quis naufragorum, cum possit in portum feliciter evadere, cum fluctibus, & procellis jocatus est? Ecquis ergo, cum salutem animæ suæ modò in tuto collocare facile possit, aliam eamque incertam occasionem præstoletur? Ponderâstisne aliquando attentè & seriò profligatam Pharaonis stupiditatem, ad plagas tam memorabiles ferream & inflexibilem? Cave tibi, clamabat Moyles, nisi enim liberum dimiseris populum meum, gravissimas pœnas dabis, non ego in tuam perniciem armatorum exercitus conscribam; non è nubibus fulmina, è silvis leones, è speluncis urfos ciebo; minimè certè: sed in despectum tuum è paludum uligine ranarum agmina evocabo; hæ imbelles bestiolarum meas contra te partes defendent; hæ obsesam occupabunt regiam, teque ex aula tua fugabunt. Risit has minas Pharaon, sed risus iste brevi in lamenta conversus est: ad Moylis enim imperium ex omnibus stagnis, paludibus, ac fluminibus immensus coaxantium ranarum exercitus confluit, qui haud aliter, quàm cum Victores superatis mœnibus urbem depopulantur, omnes Egypti aditus occuparunt, obsederunt vias, penetrarunt domos, ac tandem triumphantium more irrueunt in regiam.

giam.



giam, Pharaoni in proprio throno infestis; si intra conclavia se recepit, fugere coactus est; si mensæ accubuit, importunos hospites expertus est; si fessula ad quietem membra composuit, somnum infestus hostis turbavit. Vos ipsi cogitate, quis Pharaoni sensus fuerit, cum se tam pertinaci obsidione premi videret, ergo vocavit Moysen, & erroris sui pœnitens ingeminavit: Ecce me ad nutus tuos paratum; DEUM tuum pro me ora, ut flagellum contineat, & quidquid iusseris, exequar:

Exod. 8.  
8. *Orate Dominum, ut auferat ranas à me, & à populo meo, & dimittam populum, ut sacrificet Domino.* Moyses,

Exod. 8.  
9. *qui non perire, sed corrigi Regem voluit, annuit roganti, & Constitue mihi, inquit, quando deprecet pro te & pro servis tuis, & pro populo tuo, ut abigantur rana.* Stetit deliberabundus non nihil Pharaeo, ac postea respondit, *eras.* Estne jam vestrum aliquis, Auditores, qui hæc narrari audiat, & stoliditatem Pharaonis non obstupescat? O insensatum! videt se undique obsessum ab hoste tantò ferociore, quantò magis imbelli, minùsque evitabili, videt, sibi suisque ne momentum quietis indulgeri; videt, omnia aulae conclavia in paludes, lectos in stagna converti; molestis ranarum clamoribus aures obtundi, oculos ingrato earum aspectu torqueri, nares fetore affligi experitur; non cibum, non potum, non quietem, aut ullam aliam animi relaxationem capere permittitur, & tamen, cum liberari quanto cyùs posset, inducias efflagitat, & moras necit: Respondit *eras.* Et cur non *hodie* elo-

quentissimus exclamat Ambrosius: cur in tanto periculo tanta moræ tarditas? si nulla liberationis opportunitas, nullum remedium in promptu foret, veniã dignus esset: sed Moyses nulli ponit tempori legem, nec horam determinat: *Constitue mihi, quando deprecet pro te;* quando tibi libitum fuerit, satisfaciam tibi; impera dumtaxat, dispone ad libitum, & *Constitue mihi:* Et amens Pharaeo respondit: *Cras, cum deberet in tanta positus necessitate rogare, ut jam oraret, nec differret, respondit, crastinã die, vixit & negligens, mora pœnam, Egypti soluturus excidio.* Certè neminem vestrum esse arbitror, qui non tantam stupiditatem, aut cachinnis expleat, aut commiseratione dignissimum iudicet: sed si stultitiã notam mereret, qui corporis salutem tam stolidè curat, quid dicam de vobis? de vobis, inquam, qui nòstis, vos innumeris salutibus non caducæ & fluxæ, sed æternæ periculis expositos esse, qui scitis, vos non ranarum imbellium, sed demonum ferocissimorum arcta obsidione cingi; qui non ignoratis, vos esse DEO rebelles, Paradisi spe dejectos, inferni reos: & tamen necdum decernitis, tot periculis vos extricare, & salutem vestram in tuto collocare. An opportuna fortè occasio vobis deest? an non plurimus & clementissimus Moyses ad manum est; de salute, & incoluntate vestra paternè sollicitus, qui nunquam vobis subsidiariam porrigat? *Constitue mihi!* Expectant vos, in Divinis tribu: ali Sacerdotes innumeri, tutumque vobis refugium offerunt: cur ergo



noxias moras necitis, cur tam temere præstolamini? Erit utique, erit, qui dicat *Craſtinâ die*. hæc nimirum, ô protervi, confucta vobis vox est! salutis negotium differre in craſtinum. Ecce enim, ſi cui dicam: infame domi conſortium nutris, quod hirudinis inſtar valetudine & opibus te emungit, ſola tibi ſuperest anima: num illi tandem lubet conſulere? *Conſtitue mihi*, quandonam placeat ejicere turpe proſtibus, animam expiare, & cum DEO in gratiam redire? *craſtinâ, craſtinâ die*, reſpondebit obſcænis abſorptus amoribus concubinariis; valetudine etiamnum fruor integrâ, cum mors imminebit, pænitebo. Alium alloquamur: Ecce inimicitie virus à juvenilibus annis ad ætatem decrepitam uſque in corde foves; an non deinceps ſaltem quietè vivere lubet? *Conſtitue mihi tempus*, cum pacem tractare, & partes inter diſſidentes concordiam conciliare placuerit. *Craſtinâ die*, replicabunt ultionis amantes; ſuppent etiamnum vires; ſi mors ingruat, condonabo. Heu cæci, & rationis expertes! quid dicitis, *craſtinâ die*? Eja, quod vultis, agite, effundite animum, litate deſideriis: ſed antequam hoc effectum detis, reſponſum ad innumeras objectiones à vobis exſpecto.

III. Et primò quidem, cum tantæ molis negotium ad mortis conſinia differre ſtatuveritis, dicite, obſecro, an perſpectum vobis ſit, quo mortis genere morituri ſitis: creditis haud dubiè, ſupremam vobis infirmitatem fore mitem, tranquillam, facilem & jucundam, voſque animo præſenti, ſen-

sibus integris, & veluti cygnorum inſtar cantantes morituros? O malè credulos, & deluſos! quis Medicorum hoc vobis mortis genus promittet? cur non Eccleſiaſtici oraculo creditis, *neſcit homo finem ſuum*? quid ſi morbus veſter in acutam febrim deſinat, quæ vos à ſenſibus alienet, mentem eripiat, delirantis cerebri vertiginem, & phræneſin moveat? an non lethargo conſopiri, cordis ſpafmo ſubitò obrui, aut furioſo guttæ apoplecticæ fluxu ſuffocari poteſtis? quid ſi tam violentus, & acutus capitis dolor vos occupet, ut nec breviffimo temporis ſpatio mentem ad ſeria advertere liceat? quantumvis modò athletico robore valeatis, his tamen omnibus caſibus obnoxii vivitis; quin ſi Hippocrati credimus, morbis acutis & exoticis robuſti magis ſubjacent, quàm debiles, cum corporis humoribus id ferè accidat, quod chordis muſicis, quas inter maximè ſonoræ, magiſque intenſæ faciliùs rumpuntur. Repeto igitur: ecquâ demum prudentiâ ad ſupremæ infirmitatis conſinia ſpem ſalutis veſtræ rejicitis, cum ne genus quidem ſupremæ infirmitatis calleatis. Sed demus, talem fore, quæ rationis uſum veſtrique dominium vobis relinquat: novum tamen inde periculum emergit; facile enim tunc accidit, ut credatis, infirmitatem iſtam non eſſe ad mortem, dumque periculi magnitudinem non ſatis æſtimatis, ad extrema inſperatò deducamini, non ſecus ac pigro & incauto viatori contingere ſolet, qui ad obiectum ſibi torrentem dubius hæret, ubi cõmodiùs trajiciat, dumque longius

R. P. Segneri Quadrageſimale.

S gius



gius identidem ac longius per ripam descendit, spe vadi alicubi inveniendi, tandem delusum se sentit, ac crescente profundius alveo desperandum sibi de transitu advertit.

IV. Sed demus, hæc omnia abesse: quibus, quæso, mediis, quo modo & ordine salutis vestræ negotium tunc tractabitur? legitimâ, dicetis, patratum scelerum confessione. Sed num sperare potestis, vos tempore tam iniquo, lubrico, perturbato, ac horrifico, qualis esse solet hora fatalis, ritè dispositos & aptos fore, ut strictum noxarum omnium examen instituire, culpæ numerum distinctè inire, earum species & circumstantias enucleatim explicare, omnesque Confessionis leges ad amissim implere possitis? Nihil interest, respondebitis: esto enim hæc omnia facere non possimus; nunquid tamen Theologorum omnium certa sententia est in mortis articulo sufficere nutus ac signa doloris, piam capit inclinationem, devotam manuum conjunctionem, aut levem pectoris percussione? hoc ipsum morientium privilegium est, ut, etsi linguam in verba articulata formare non possint, Absolutionis tamen capaces sint. Ah Christiani? hæcne deliria sine summa indignatione è vobis audiam? Ignoscite mihi, si acrius in vos invehar, vestramque temeritatem vehementius objurgem. Quid, quæso, dicetis miseri? quis iste phræneticorum sermo est? quis omnem adeò vobis sensum eripuit, omnique humanitate spoliavit, ut minori curâ salutem vestram tractetis, quàm si extranei aut jurati vestri hostis

negotium ageretur. Ergone confessio in mortis articulo per nutus facta, ad absolutionem à noxis sufficiens videtur? Ita enim vero censemus. Si ita res haberet, Comparior Ottoni tertio Romanorum Imperatori, qui ob unicum perpetratum homicidium, quod tamen reipublicæ non intererat, inunctam sibi à S. Romualdo gravissimam pœnitentiam demissè accepit, scilicet ut ad montem usque Ganganum nudis pedibus peregrini & pœnitentis habitu indutus iret, ibique quadraginta dies sacco cilicino indutus, ac jejunus transigeret, & huc cubaret. O te albæ mentis, & simplicem Ottonem! num ultimam vitæ horam prætolari potuisses, & tunc unico nictu oculi obtinere, quod tibi tantis itineribus, tantis ærumnis, tantaque austeritate stetit? Quid ego de Potamio magno Bracarensum prælole dicam? hic gravi carnis flagitio contaminatus, coram pleno ac frequentissimo Episcoporum concilio, quod Toleti celebratum est, fateri illud non erubuit. O stultum te Potamium, qui tantum oneris subiisti! Quid de Fabiola dicam, Principe Romanorum sanguine oriunda, quæ ob unicam Ecclesiæ, gravem tamen sanctionem violatam, summâ sui confusione ac rubore, ad limina Lateranensis Basilicæ, maximo populi affluxu frequentate se accusavit? O fatuam, quæ tantæ se ignominie frustra exposuit! O infelicem, quod vestram de Confessione doctrinam ignoraverit! docete eam saltem miseros illos peregrinos, qui Indies, superatis alpium jugis, non Lau-

retum



retum duntaxat, sed & Romam usque excurrunt, ut à supremo Pœnitentiæ tribunali, reservatarum eidem noxarum veniam consequantur: en miseri illi gravissima vitæ pericula, & itinerum incommoda patiuntur; occurrere ergo illis, sistite eos in via, ac dedocete errorem, ex ignorantia grandis arcani, vobis solis perspecti, profectum. Etiam ego, dicite, scateo sceleribus; sacrilegiis abundo, censuris innodatus sum, nec inde tamen anxius affligor; novi enim, me non nisi acceptâ absolutione diem ultimum obiturum. Nunquid potestis moribundi ad simplicissimum quemvis Sacerdotem manus tendere, caput inclinare, & pugno pectus ferire? Hoc autem ad salutem sufficit; eja igitur indulgere genio alacres, nec tantæ vos tyrannidi subjicite, quâ nonnulli conscientiæ arbitri, suâ opinione zelosi, aliorum autem veriori sensu imprudentes & indiscreti, vos tractant. Si hunc in modum peregrinis illis loqueremini, nunquid inconsultam suam credulitatem damnarent, vestigia retrorsum flecterent, viam relegerent, vosque, velut fidissimos consiliarios summis laudibus extollerent? Sed ô infirmitatem animi, ô cæcitatem, ô stultitiam! usque adeo verissimum est, vos ex Theologicæ doctrinæ assertis, quæ à vobis ut plurimum, aut ignorantur, aut negliguntur, illa duntaxat arripere, quæ perperam intellecta, vos in ultimam perniciem præcipitant. Attendite igitur & sapite: hæc, quam memoratis, Confessio est ultima naufragantium tabula, ac supremum remedium: ne-

mo autem ignorat, extrema remedia dubios ac incertos habere eventus, eaque in supremæ tantum necessitatis articulo arripi, non verò consultò eligi, aut temerè assumi debere. Creditisne, omnes moribundos, quibus absolutionis beneficium impenditur, à culpis suis continuo expiari? concedam omnino id fieri, si serius animi de peccatis dolor firmumque emendationis propositum accedat, sique nihil eorum desit, quæ animam ad percipiendum Sacramentalis absolutionis fructum disponunt. Sed quis de hoc vos securos reddit? An non enim inveteratâ peccandi licentiâ sceleribus ita assuevistis, ut sicut sitibundus quondam Lysimachus scyphum frigidæ integri regni impendio comparatum exhausit, ita vos cum salutis Cœlique jactura iniquitatem velut aquam hauriatis? Nunquid gravissima flagitia ita vobis viluerunt, ut de iis, velut præclarè factis, posito omni rubore, gloriemini? quomodo ergo sperare potestis, vos inveterata animi sensa, affectus profundissimè radicatoros, & depravata judicia, uno momento ita correcturos, ut illud, velut omnium malorum maximum detestemini, quod hæcenus omni alteri bono præposuistis? Et cui tandem, ô miseri, hoc persuadebitis? an imperito fortassis vulgo, qui nescit, in quo verus animi dolor consistat, Eja persuadete hoc Hieronimo, qui poenitentiam, in mortis articulum dilatam; cum risu exsibilat; *Qua est ista S. Hier. panitentia, inquit, quam solum quis tom. ult. accipit, quia se vivere non posse amplius Enseb. Ep. ad Damasc.* cernit? Persuadete Augustino, qui il-



*S. Aug.* lam appellat, *infirmam*; persuadete  
*ser. 67.* Bernardo, qui *temerariam* vocat, &  
*de temp.* *presumptuosam*; persuadete Isidoro,  
*S. Bern.* qui *suspectam* indigit; persuadete  
*in parv.* Cæsario, Hugoni, Ambrosio, Grego-  
*Serm.* rio, Chrysofomo, Thomæ Aquinati,  
*S. Isidor.* aliisque similibus, qui eandem rident,  
*l. 1. sent.* contemnunt & explodunt. Quin Di-  
*de sum.* vus Cyprianus Carthaginensis Præsul  
*Bon. c.* 13. eò usque progressus est, ut publico e-  
*Hug. de* dicto prohibuerit, ne ullus, cujuscun-  
*S. Vic.* que gradus ac dignitatis Sacerdos, pœ-  
*de Sac.* nitentiæ Sacramentum iis administra-  
*l. 2. p. 14.* ret, qui ad hæc sacra Mysteria, toto vi-  
*c. 15.* tæ tempore contemptim neglecta, in  
*S. Amb.* mortis primùm articulo recurrunt; ta-  
*l. 2. de* lemque pœnitentiam irritam ac nullam  
*Pœnit.* declaravit: *Prohibendos*, ait, *omnino*  
*S. Greg.* *consumimus*, à spe communicationis &  
*l. 18.* *pacis*, si in infirmitate atque periculo  
*mor. c. 7.* *caperint deprecari*, quia rogare illos non  
*S. Chry-* *delicti pœnitentiæ, sed mortis urgentis*  
*soff. c. 25.* *admonitio compellit*. Scio quidem,  
*in Matt.* *Virum sanctum* hac in parte errasse,  
*hom. 52.* cum fieri omnino possit, ut peccator  
*S. Thom.* in supremo etiam articulo sincerum  
*in 4. sen.* animi dolorem concipiat; quia tamen  
*dist. 20.* Vir tantâ sanctitate, doctrinâ & sapien-  
*S. Cypri-* tiâ conspicuus adinaton illud & im-  
*an. l. 4.* possibile censuit, tam obvium certè  
*Ep. 2. ad* ac facile non esse oportet, ut vos arbi-  
*Anto-* traminari. Nolite igitur fallaciter vobis  
*nian.* blandiri, ô Peccatores; permitto enim,  
*1. Mach.* vos in mortis articulo dolere pos-  
*6.* se de peccatis, sed Antiochi instar, qui  
 doluit, se afflixisse Hebræos, quia  
 mortis metus, & arrosæ à vermibus  
 carnis fætor hunc illi dolorem expres-  
 sit. Permitto dolere vos posse, sed  
*Gen. 4.* instar Caini, qui doluit necasse fra-

trem, quia profugus & extorris prop-  
 terea oberrare debuit. Permitto, vos  
 dolere, sed Agaris instar, quæ doluit  
 insultasse dominæ, quia ex Abraham  
 domo ejecta est. Permitto, vos do-  
 lere, sed Saulis instar, qui doluit  
 Amalecitis pepercisse, quia regno prop-  
 terea spoliatus est. Permitto, vos do-  
 lere, sed instar Semei, qui palinodiam  
 cecinit ob injurias Davidi illatas, qui  
 in vitæ discrimen propterea adductus  
 erat. Ita, inquam, non magni mor-  
 minis est, tristrari de DEO offenso,  
 sed ex servili tantum mortis timore,  
 hiantis inferni metu; hæc enim si ab-  
 essent, parum certè vos angereant cu-  
 pæ, quarum supplicia vos terrent.

V. Ad hæc an sathanam, veterem  
 animæ vestræ inquilinum, possessorem  
 suâ se dejici passurum creditis & qui  
 omnem tunc futorem suum effunderet  
 sunt spiritus, qui ad vindictam creati  
 sunt, at in tempore consummationis ex-  
 fundent virtutem, ait Ecclesiasticus.  
 Nôstis, totum robur, omnesque vi-  
 res exercitûs tum præcipuè in aciem  
 educi, cum decretoria prælii hora im-  
 minet; nemini in castris licet esse o-  
 tioso, sed universa militia se ad con-  
 flictum parat; tunc enim de summo  
 rei agitur, quique prælio vincitur, sper-  
 porro vincendi non habet, nec, qui  
 triumphat, timorem perdendi. Ta-  
 lis omnino est mortis nostræ articu-  
 lus; dæmon probè novit, ex illo so-  
 lo rei summam pendere; in quan-  
 tam non ergo fetociam tunc assurget  
 neque cupio, ut mihi hac in parte cre-  
 datis, sed oraculo potiùs Apocalyp-  
 tico credite: *descendit ad vos diabolus*  
 habens



12. *habens iram magnam.* Ecce sathana-  
 nam furore æstuantem, vobisque ho-  
 stiliter imminentem? Ecce, ecce ad-  
 est, *habens iram magnam*: sed quã  
 de causa? *sciens, quod medicum tem-  
 pus habet.* Si tunc manus ejus eva-  
 ditis, non est spes porro vos recupe-  
 randi, nec si vos obrinuerit, timor  
 ultra perendi? certissimo igitur vo-  
 bis persuadete, eum omnes inferni  
 furias, velut ad solennem conflictum,  
 evocaturum, & spondam lectuli ve-  
 stri omni quã valet, collectã rabie in-  
 festaturum. Referunt historię, ma-  
 gnã cuidam sanctimonie Monacho,  
 cui Stephano nomen, post vitam sum-  
 mas inter corporis austeritatis, con-  
 tinuas preces, jugesque vigilias in hor-  
 rida eremo atque angusta in casa ex-  
 actam, dæmones in mortis articulo  
 minutissimos nævos proposuisse, ex-  
 aggerasse, miserumque ad despera-  
 tionis propemodum confinia re-  
 degisse. Id ipsum Adelgundæ Virgi-  
 ni Sanctissimæ, Huberto Episcopo,  
 & plurimis aliis fecere, quid ergo vo-  
 bis fiet, si tot exomologes mendaces  
 & fraudulentas, tot Synaxes sacrile-  
 gas, tot obrutus lascivos, detra-  
 ctiones & judicia temeraria, omni-  
 que generis flagitia objicient? num  
 difficile iis futuram creditis, vobis per-  
 suadere, actum esse de salute vestra,  
 nec spem porro aut remedium su-  
 peresse? Ad hæc nunquid de rebus  
 Fidei & Religionis temerè loqui as-  
 suevistis? quã facile ergo fieri po-  
 test, ut spiritus infidelitatis vos aggre-  
 diatur, dubium vobis circa arcanum  
 aliquod fidei mysterium moveat, ve-

stramque in credendo firmitatem la-  
 b. factet? Divino nomine quoties, o  
 quoties projectè abusi estis? quid er-  
 go facilius, quã ut in vos spiritus  
 blasphemie insiliat, & ad præstandum  
 sacrilegæ cuidam maledicentiæ assen-  
 sum inflectat? sed quid necesse est,  
 longitius hoc prosequi? vel unam mihi,  
 nec porro insistam, earum difficul-  
 tatum solvite, quas vobis hæcenus  
 demonstravi: eja respondete, & de-  
 fendite vos, si quis excusationi locus  
 superesse vobis videtur. An fortè fi-  
 duciam vobis in morte faciet virorum  
 religiosorum præsentia? sed quã fron-  
 te intuebimini illos, quorum vel so-  
 lum nomen quondam vobis ludibrio  
 erat, & contemptui? An Cælitum  
 fortè patrocinio confiditis? sed quã fi-  
 duciã ad illos recurreritis, quorum vene-  
 rationem & cultum neglexistis? an  
 spem in Divinæ gratiæ subsidio collo-  
 cabitis, ejus efficaciam aliàs frequen-  
 ter experti estis? sed nunquid videtis,  
 quã fallax hic sit paralogismus, & in-  
 epta deductio? *frequenter alias auxi-  
 lia gratiæ accepimus; ergo rursus ea ac-  
 cipiemus.* Nego, & pernego hanc se-  
 quelam; cujus fallaciam ocyus vobis  
 demonstrabo.

VI. Ullusne vestrum lamentabili  
 Samsonis casui unquam compassus  
 est? neminem fuisse, credo, cum  
 propria temeritate & culpã, in eos  
 sese calles induerit. Recensebo Hi-  
 storiam, auditu non injucundam:  
 stringebat eum amoris obscæni ulnis  
 Dalila infame scortum, quæ à Philli-  
 stæis subornata, insolitæ fortitudinis  
 causam modumque ab Amasio expis-  
 cari



cari gestiebat : eja , inquit , edic Samson , unde tanta tibi vis , cui domandæ nemo par sit ? quo tandem modo vel arte robur tuum enervari ac frangi potest ? Id quidem facile est ,

*Jud. 16. 7.* reponit Samson : *si enim septem nervicis funibus necdum sicis , & adhuc hamentibus ligatus fuero , ero debilis , ut ceteri homines.* Nil aliud consideravit scelerata , sed procuratis per Philistæos septem rudentibus , struxit dolos , tetendit insidias , & Samsoni nervis constricto , inclamavit : *Philistijn super te , Samson !* Excusso Samson sopore nervorum vincula , non secus ac filum cannabis dirupit. Dalila delusam se videns , civiumque suorum ludibrio expositam , exclamat : *O infidelis , & perfide !* Ecce *illustifisti mihi !* & quâ tandem ratione me à te credam amari , si secreta mentis confidere , & cordis arcana renuas revelare ? respondit igitur Samson : *si novis funibus ligatus fuero.* Stringit illum Dalila , atque iterum ingeminat , *Philistijn super te Samson !* sed ille robustissimos funes , ut araneorum telas dirupit. Instat tertio mulier molestissima , & primo verbis in eum asperis invehitur , mox ad blanditias conversa sciscitatur , quid porro faciendum ? Fatebor candidè , Samson respondet ; si obvolutos clavo crines pavimento affixeris , infirmus ero. Affigit illum Dalila , & inclamat tertio *Philistijn super te Samson !* Sed ille , concusso modicè capite , clavum cum crinibus , haud aliter , quàm festucam arenæ infixam , avulit. Nescio sanè , Auditores , an ex hoc facto

*Jud. 16. 10.* stupidum magis Samsonem dicam an amantem. Quis enim vestrum post tanta perfidiæ argumenta , tantæ dolos non deprehendisset ? Vix perfidam ! debuerat dicere : sicite fingis , scelerata ? sicine amore pendis ? hæccine fides tua , dum propriis meis armis in perniciem meam abuteris ? Cur non obverbis minuter humeris insidam domum deleruit ? cur non maturè insidias delonavit ? hæret etiamnum stolidè amantem cumque discriminis materiem probe videat , ter à scelestâ muliere inimicorum manibus traditus , ter manifesto vitæ periculo expositus , perdam tamen non deserit , sed gravioribus adhuc sese malis involvit ; alio enim demens fuit , ac meate captus , ut tandem arcanum revelaverit , omnem suam fortitudinem è capillis , ubi hæctenus novaculâ tactis , pendens confessus. Hoc unum perfida expectaverat ; mox igitur Philistæos provocat , insidias iterum adornat , ubi ro Samsoni supra genua compositam lenem soporem conciliat , forfices arripit , capillitium truncat , succussus Samsonem à se abigit , & in manibus inimicorum præcipitat , læto , si inquam , clamore insultans : *Philistijn super te Samson !* Experrectus ille somno insidias ut antè eludere poterat : *egrediar , sicut antè feci ? & excutiam.* Ah , frustra laboras lætue ! jam enim *recesserat ab eo Dominus.* Ita vinculis constrictus , et fossis luminibus orbibus , in vincula & carcerem raptatur , vitam ibi ignominiosè positurus. Excute , si lubet.



Auditores, sacras paginas, & exemplum magis accommodum ad explicandam peccatoris stoliditatem non inveniatis. Sinite, ponderemus illud nonnihil: quid tandem, si verum placet eloqui, Samsonem perdidit? amor, dices: minimè profecto! non amor, sed temeritas fuit, quæ futura pericula sprevit, quia præterita feliciter vitavit: *egrediar, sicut antè feci, & me excusiam*. Hic certè paralogismus ipsum perdidit, & hic ipse ceteros tandem omnes peccatores perdet, quia nesciunt miseri, quando à DEO deserendi sint? *cùm dominus recedet ab eis*. Proponite vobis juvenem, ob proditoriam æmuli eadem capitis reum: hunc si consolatum eam, ò Pater, inquit, utinam hisce me turbis & angustiis evolvam, quantum in me morum emendationem videbis? valedicam æternum noxiis confortiis, quæ hisce me periculis objecerunt; chartarum folia nec extremo tangam digito; aleas & talos nec oculo dignabor. Evadit, & primò quidem se continet: sensim tamen ad pristinas societates desleat. Et quid tum? inquit, an non liceat me iisdem conventiculis immiscere? Evasi semel, evadam iterum: *egrediar, sicut antè feci, & me excusiam*. Eia redeamus ad lusum! Senem vobis proponite usuris immersum; cum gravi morbo tentatur, audite ratiocinantem: ò Pater! si per DEI gratiam veteri liceat valetudine perfrui, aliam pellem induam, & à me ipso plurimum discrepabo: nunquam amplius turpem ex usuris quæstum fa-

ciam; nec viduas opprimam, nec operarios mercede fraudabo. Bene est, valetudo redit, cavet avaritiæ scopulos, sed pedetentim eodem se visco implicat. Tandem, cur cesso, inquit, à prioribus industriis? sic ad incitas redigar: quid impedit, anti- quis me artibus uti? nunquid primò evasi? *Egrediar, sicut antè feci, & me excusiam*. Itane? *egrediar, sicut antè feci? ò fallacem consequentiam? Dominus enim recedet à vobis!* Ab acceptis DEI miserantis auxiliis argumentari ad futura, nec observare, quòd irritatà tandem patientià DEUS vos deserat, se subtrahat, & offensum ostendat, turpissimus est mentis error, qui plurimos in transversum egit. Nolite, Christiani mei, alienum à Divina misericordia arbitrari, si in mortis articulo dæmonum potestati vos tradat, non aliter ac Samsonem Philistæis: an non enim eadem DEI misericordia infinitum Turcarum, Judæorum, Ethnicorum, Schismaticorum & Hæreticorum numerum perire finit? finit enim verò, cur non ergo & vos, qui Christianum quidem nomen profiterimini, sed divinis favoribus tam turpiter abutimini? audite potiùs thesin paradoxam, quam vobis propono: dicitis, vos à DEO in morte juvandos, quia misericors est: ego autem dico, vos in morte deserendos, quia misericors est. Miramini utique hoc effatum; sed finite id vobis perspicuè evolvam; ac subinde perorabo.

VII. Si DEUS misericors est, qualem novimus esse; decetne, illum privatam



vitam solùm vestram an potiùs publicam totius humani generis salutem curare? Certè publicam; quis hoc non videt? quotus autem quisque non pessimo offenderetur exemplo, si vos post vitam contra omnes rationis & honestatis leges impiè actam felici justorum morte defungi videret? an non scandalo id foret animis pusillorum? an non bonis id doleat, an non insolescerent impii? quantum animarum ruinam traheret unius talis animæ salus? Igitur ad DEI misericordiam pertinet, cavere, ne qui malè vivunt, felici sæpe morte moriantur; secus enim totus continuò mundus iniquitate scateret, desererentur certatim claustra, interiret dignitas Cleri, ac ludibrio exponerentur Hilariões; Macarii, Sabæ, Arsenii, aliique, qui tantis sibi sumptibus pararunt, quod à quàm plurimis perfidis ac protervis Christianis tam vili labore ac nullo propè pretio obtinetur. Dixi, *ne felici sæpe morte moriantur*, pauculos enim vitam flagitiosè actam bono nonnunquam sine coronare, haud diffiteor, atque ultrò concedo. Verùm quid inde concluditis? Jonas in mare projectus balenam nactus est, quæ absorptum post tridui spatium vivum ac valentem in littus evomuit: *evomuit in aridam*. Nunquid autem insanus foret, qui hoc exemplo animatus, in periculo naufragii in mare abjici peteret? Josephus ex carceris horrore ad primos Ægypti honores assumptus est; placetne vobis propterea vinculis constringi, ut Illustres evadatis?

Jon. 2.  
12.

Gen. 40.  
6. 41.

Mardocheum æmulatorum calumnia ad supremos Persiæ honores extraxit; nunquid aliorum in te odium concitabis, ut honoratus fias? quod sacris profana admiscere licet, testis Plinius; Phalaræum, pertinaci græna laborantem, cum bona omnia in medicos & pharmaca frustra insumpsisset, cruento seculo cui miscuisset, ut vitam doloribus pro nam hostili ferro finiret; casu autem accidisse, ut sagitta ulcers illapsa latenti veneno aperiret, ac purulentam tabem omnem exhauriret. Finge modò, eodem vos morbo laborantem; nunquid tam stolidi eritis, ut solliciti inquiratis, ubinam in civitate rixaveat, ubi turbæ & contentiones inoleant, ut & vos illis miscamini? non hæc manifesta foret stultitia, quod enim rarò accidit, pro actionum mensura, & regula servare non debet. Nolite ergo temerè confidere, quam impiorum aliquis ante mortem convertitur & salvus fit; hoc enim nisi grandi miraculo contingit, pluraque DEO, hominibus in via constitutis aliquem semper spei radium suspense, quo à damnatis distinguantur. Quo autem fundamento sortem vobiscum fortunatam arrogatis? An fortè stipulata id vobis manu à DEO promissum, aut cœlitus revelatum est? speratis duntaxat, & spei ansam prebet præsens illa voluntas, quæ in mortis articulo pœnitere statuitis? quod verò hæc voluntas serium DEO placendi studium, & non potiùs DEI contemptum sapiat. Eia, edicite tandem, explicite; quid sibi vult tam



liare & solenne illud dictum vestrum :  
*moriturus panitebo* ? an non hoc juxta  
 genuinum linguæ Idiotismum idem  
 est, ac dicere : Domine DEUS I  
 tunc ab injuriis tibi inferendis absti-  
 nebo, quando nec tempus amplius,  
 nec facultas eas inferendi supererit ;  
 tunc mea consecrabo desideria, quan-  
 do illis indulgere amplius non potero ;  
 tunc de noxis commissis dolebo, cum  
 illas multiplicare porro non valebo.  
 Verbo tunc errores commissos confi-  
 tebor, cum restis collum & chorda  
 gulam constrinxerit : quamdiu verò  
 libertas suppetet, audebo omnia, nec  
 deseram peccata, usque dum illa me  
 deserant. Hoc, hoc est, Auditores,  
 profligatum illud vestrum pœnitendi  
 propositum ! num propitium propter-  
 ea Numen habituros vos creditis ?  
 num præmiis aliquid ob hunc virtu-  
 tis actum speratis, qui rectius summa  
 DEI injuria appellari meretur ? quòd si  
 ita est, victas tandem manus date, fa-  
 temini errorem vestrum, mecumque  
 ad Crucifixi pedes vos prosternite ; ibi  
 enim Divinam vobis misericordiam  
 promitto ; in mortis verò articulo  
 promittere illam non possum.

## P A R S A L T E R A.

VIII. **N**escio, cur tot rationum  
 momentis laboraverim  
 demonstrare, errare ac decipi illos, qui  
 salutis suæ negotium in supremam us-  
 que horam differunt, cum palam sit,  
 respiscere in morte, aliud non esse,  
 quam serò converti. Et quid tan-  
 dem DEUS de hisce miseris pronun-

R. P. Segneri Quadragesimale.

tiat ? *convertentur ad vesperam*, & Psal. 78.  
*famem patientur ut canes.* Varia est  
 istius textus explicatio ; placetne au-  
 tem, exquisitam non minùs, quàm  
 solidam illius interpretationem audi-  
 re ? Tu, dicit DEUS peccatori, ca-  
 nis instar me habuisti, & ego te ut  
 canem tractabo ! Non ignoratis, quo  
 modo canes tractentur : mensæ for-  
 san accumbitis ? adest canis, saltitat,  
 strepit, latrat, ut ciborum analecra  
 obtineat : ecquid vos ad hæc ? an me-  
 dullam, & meliorem dapum substan-  
 tiam illi projicitis ? minimè ; sed quod  
 vilissimum est : pulpam vobis servatis ;  
 cani verò ossa, squamas, corticem,  
 & vilissimas mensæ reliquias datis. In  
 hunc serè modum nonnulli DEUM  
 tractant ; ætatem floridam, & me-  
 liores vitæ annos sibi suisque cupidi-  
 tatibus servant ; dum vernat juven-  
 ta, indulgent genio, affectibus litant,  
 & effrænatis vacant desideriis. Quid  
 ergo DEO reliquum est ? quod om-  
 nium est vilissimum, ætatis fæces, se-  
 nium decrepitem, dies vitæ supremi.  
 Ad DEUM volunt anhelare, sed fæ-  
 tente jam anhelitu ; ad cœlum adspi-  
 rant, sed spiritu jam putri, Deoque  
 non aliter ac canis ultimas vitæ reli-  
 quias offerunt. O bene ! reponit  
 DEUS peccatori : habuisti me ut ca-  
 nem, & ego te ut canem tractabo :  
*convertèris ad vesperam*, tristis ali-  
 quando vesper, suprema angustia,  
 agôn fatalis & ultimus ingruet, cum  
 ego te lecto affixum, non aliter ac  
 canem catenâ detentum spectabo ; au-  
 diam latratus, gemitus & clamores  
 tuos ; sed quid inde speras miser ? an  
 ut



ut illi tibi auxiliis succurram, quibus nulla mens quantumvis obstinata solet resistere? auxiliis, inquam, illis penetrantibus, auxiliis efficacissimis: hoc enim verò idem foret, ac pulpam tibi & medullam projicere. Hoc certe necquicquam obtinebis, auxilia dabo, sed ea, quæ ad vitam ægrè trahendam sufficiunt; quibuscum, si velles, posses è noxarum luto resurgere, sed longa flagitiorum consuetudine detentus, non resurges. Hæc, hæc tua erunt; id quod pejus est. Ego tibi canis instar eram, te quoque ut canem tractabo: *convertèris ad vesperam, & famem patieris ut canis.* O Peccatores! majori, quæso, reverentiâ DEUM colite; nolite eum canis instar habere, ne horrenda illa in vos sententia fulminetur; *in peccato vestro moriemini* & Eques quidam Illustres (audite eventum horribilem, & expavescite!) Eques, inquam, clarus natalibus, sed moribus obscurus, puellæ cujusdam, quamvis non admodum formosæ, amoribus irretitus, eandem multorum annorum spatio domi suæ ad obscænas delicias aluit, neglectis Virorum Religiosorum admonitionibus, & amicorum consiliis. Ut se ab importunis monitoribus expediret, quoties ei suasum est, ut scortum abigeret, id unum cum indignatione ingeminavit: *non possum!* quasi verò naturæ necessitas foret, quod erat spontanea libido. Cum ergo infame consortium nollet desere, per mortem tandem ab illo avulsus est: in flore igitur ætatis gravi morbo corripitur, cumque ma-

lum sensim ingravesceret, Vir quidam Religiosus, mihi que familiariter notus ad eum invisit, ut ad supremam illum luctam animaret. Cubiculum ingressus Pater ægrum salutavit, ac pauca prudenter præfatus benevolentiam captavit. Video, equidem, inquit, plus spei, quam timoris adesse, Domine, ætas florida est, virtutum tuarum robustus vigor, temperatum optimum. Multi ex eodem modo lovalerunt, sed multi etiam moriuntur; juvat credere, te de prioribus felici sorte futurum: consultum tamen est, ut in omnem fortunam casum te pares. Respondit æger modestè, edic, Pater, ecquid porro mihi faciendum? ecce paratus sum Tibi ad nutum obedire; majorem enim vim morbi experior, quam tu fortè credas, aut placeat mihi aperire; quamvis vitam satis improbam vitarem, morte tamen laudabili cupio perfungi. Mirum in modum hæc ægri responso animatus, & in speciem erectus Pater, nil vehementius exarsit, quam pestilentis consortii raptè ulcere, illam ante omnia ex oculis amovere, quam acerbo doloris, & indignationis sensu in moribundi cubiculo oberrantem vidit, quamque æger sub obsequii prætextu semper sibi vicinam esse voluit. Ne tamen infirmum nimia præcipitatione offenderet, dissimulavit tantisper hoc negotium, & per faciliora magisque obvia viam sibi ad magis ardua aperuit. Agedum ergo, subjungit Pater, cum videam te singulari Divinæ Bonitatis favore tam bene animatum, liceat mihi,



mihî, pace tuâ & veniâ, eâ tecum libertate uti, quam & habitûs mei sanctitas, & salutis tuæ ardens desiderium requirit: à medicis sanè de te conclamatum est; si ergo rerum tuarum satagere, & rationes animæ tuæ componere placet, pauculæ ad id horæ supersunt. Tantò magis ergo accelerandum, reponit æger: edic, quid factu opus est? An non, subjungit pater, creditor superest, cui satisfaciendum? Erat, inquit, sed omne debitum ritè expunxi. An nihil habes alieni, quod restituendum? Habui, sed restitui. Si clandestini in quempiam odii reliquiæ in animo residerent, an non ejiceres? Ejicio. Veniam offendenti nunquid condonas? condono. Veniam rogas ab eo, quem offendisti? rogo & supplico. An non ergo supremis morientium Sacramentis Christiano more muniri, ac contra dæmonum insultus defendi expetis? Id summe desidero. Sed fili mi, hoc equidem fieri nequit, nisi puellam, quæ domum oberrat, facessere jubeas. Hoc enimverò facere *non possum*, Pater mi! *non possum*, Superi boni! quid audio? non potes? & cur non potes fili mi? potes enimverò, & debes, si ulla adhuc tibi salutis æternæ cura est. Edico tibi, Pater mi, *non possum*! sed nonne vides, pauculas intra horas, velis, nolis deserendam? quàm parùm ergo est, sponte illam modò dimittere, quâ brevè intra tempus invitus carebis? *Non possum*, Pater mi, *non possum*! Et cur istud? **D E O** pro te cruci affixo, idque ut facias, ex-

poscenti hanc gratiam denegabis? Ecce illum pro te saucium, pro te sanguine perfusum, pro te expirantem! an nondum teneritudine commoventur viscera, nondum animus dolore compungitur? *non possum*, repeto, *non possum*! sed hâc ratione Sacramenta morientium non obtinebis. *Non possum*! Cœli jacturam facies: *non possum*! ad inferos detruderis. *Non possum*! Heu mihi, an aliam à te vocem exprimere nequeo? ah miser! audi: an non satius est, unâ carere sceminâ, quàm & hanc ipsam perdere, & honorem, & corpus, & animam, & vitam, & æternitatem, & Sanctos cœlites & Matrem Virginem, & Christum, & Paradisum? & insuper Ecclesiæ fulmine percussus atque Excommunicationis anathemate irretitum bestię instar mori, ac mortuum in sterquilinio sepeliri? tum enimverò infelix, tracto profundo, crudoque è corde suspirio, *non possum*! iterum iterumque repeto, *non possum*! collectisque omnibus, quæ supererant, virtutum reliquiis procacem illam puellam improvise amplexu stringit, voceque sonorâ ac micantibus obscæno amore oculis, in hac verba prorupit, quibus nec demere quidquam veliam, nec addere: hæc, inquit, erat gloria mea, dum vixi, erit & mea gloria, dum morior; quin erit gloria mea æterna! moxque inter ejus amplexus miserabilem spiritum exhalavit. En Christiani, quo tandem perveniant peccatores, ut aliud non ingeminent, quàm illud unum *non possum*, *non possum*. Et



Et cur obsecro, si sermō vellent, non peræquē possent, cū gratia sufficiens nulli unquam denegetur. Sed hoc ipsum est, quod vobis inculco: homini flagitiis assueto, & diuturno vitiorum habitu laboranti, longē aliā gratiā opus est, quā sufficiente; illā nimirum gratiā, quam D. Augustinus triumphatricem indigitat, quæ omnem perfidiam superat, omnem domat proterviam, omnem pertinaciam elidit, verbo, opus est gratiā efficaci. Hæc verò nemini, aut communis providentiæ lege, aut Redemptionis beneficio à DEO debetur; nunquid autem illis meritò eam subtrahit, qui toties oblatam negligunt? *dixerunt DEO, recede à nobis, scientiam viarum tuarum nolumus.* Agedum? adhortamini, si lubet, nonnullos ad frugem meliorem: quid creditis responsuros? Id unicum solenne: *non possum, non possum!* Si enim fæminam hanc, quam domi alo, è laribus meis abigam, vulgi in me sermones concitabo. Eja, quod rapuisti, domino suo reddere: *non possum!* si enim alienum reddendum foret, ad incitas rediretur familia mea. Honorem, quem detraxisti, restitue: *non possum!* si enim id fecero, jacturam famæ, & nominis mei patiar. Veniam, pro DEUM! inimico da: *non possum!* quomodo enim tam recenti injuriæ irritatus, adversarii conspectum sustinebo? Usque adeo hoc quasi scoto perpetuò se protegunt, *non possum!* Ah delusores! ah delusores! faxint superi, ne aliquando sermō dicant, quod in præsentiarum velut iniquitatis scutum præterdunt: *Isaiah peccati pana justissima,* ait D. Augustinus, *ut qui rectè facere, cū possit, negligunt, amittat posse, cū velit.*

O Christiani, dum tempus suppedit, vobis ipsis consulite, & dum vacat, Divinis gratis opportunè respondeat. *Repleti sumus manè misericordiā tuā.* Nolite, quæso, nolite in sermōne que vespere eandem differre; quæ enim *convertuntur ad vespere, patientur ut canes,* & cum sermō venientibus, soluto jam prandio, motisque tabulis, ossa cum canibus rodere cogentur.

## SERMO DUODECIMUS

DIE MARTIS POST SECUNDAM DOMINICAM.

*Omnia opera sua faciunt, ut videantur ab hominibus.*

Matth. 23.